

ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಸಹ ಈ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ನಂತಹ ಹೊರದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮದೇ ದೇಶದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತಿತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಾದರೂ, ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದಿರುವುದು ಬಲ್ಲ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ನೀರ್' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದವು ನೀರಜ, ನೀರಜಾಕ್ಷಿ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಸ ಶಬ್ದಗಳಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಧಾರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ 'ಮೀನ್' ಎಂಬ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ಮೀನಾಕ್ಷಿ', 'ಮೀನಲೋಚನ' ಮುಂತಾದ ಸಮಾಸ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ.

ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ತುಳು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿಯೂ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಆಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಊಹಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವಿಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಆ ಭಾಷಿಕರಿಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಹಜ. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ನಯಸೇನ ತನ್ನ 'ಧರ್ಮಾಮೃತ' ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ.

ಸಕ್ಕದಮಂ ಪೇಳ್ವೊಡೆ ನೆರೆ
ಸಕ್ಕದಮಂ ಪೇಳ್ಗೆ ಶುದ್ಧಗನ್ನಡದೊಳ್ ತಂ
ದಿಕ್ಕುವುದೆ ಸಕ್ಕದಂಗಳ
ತಕ್ಕದೆ ಬೆರಸೆಲ್ಲೆ ಘೃತಮುಮಂ ತೈಲಮುಮಂ

ಶುದ್ಧಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕದ(ಸಂಸ್ಕೃತ)ವನ್ನು ತಂದಿಕ್ಕುವುದನ್ನು — ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ತಂದಿಕ್ಕು ಎಂದಿರಬಹುದು — ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವ ನಯಸೇನ, ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಘೃತಮುಂ, ತೈಲಮುಮಂ ಎಂಬ ಶುದ್ಧಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಂದಿಕ್ಕಿರುವುದು ವಿರೋಧಾಭಾಸವೇ ಸರಿ!

'ಅನುಭವಾಮೃತ'ದ ಕವಿ ಮಹಾಲಿಂಗರಂಗನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನ ಹೀಗೆ ಮೆರೆದಿದೆ.

ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣಿನಂದಿ
ಕಳೆದ ಸಿಗುರಿನ ಕಬ್ಬಿನಂದಿ
ಅಳಿದ ಉಷ್ಣದ ಹಾಲಿನಂದಿ

ಹಿತವೂ ಮಧುರವೂ ಆದ ಕನ್ನಡಲ್ಲಿ ಬರೆದೋದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅಗಬೇಕಾದ್ದೇನು? ಎಂದು ಸರಳ ಸುಂದರ ಉಪಮೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ, ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹಂತಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಾನೆ ಮಹಾಲಿಂಗರಂಗ. ಅವನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಸಲೇಬಾರದೆಂಬ ಹಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ಅದ್ವೈತ'ದಂತಹ ಕಠಿಣ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು